

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

**МИСТЕЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ
У СУЧАСНОМУ
СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ**

*(25-літній творчий внесок факультету мистецтв
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка)*

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

За загальною редакцією
Водяного Б. О., Смоляка О. С., Стельмащука З. М.

Тернопіль
2018

УДК 7.091-028.42
ББК 85
М 656

*Рекомендовано до друку вченою радою
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
Протокол №9 від 16.05.2018 року*

Рецензенти:

Круль П. Ф. – доктор мистецтвознавства, професор Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, академік Академії наук вищої освіти України

Зіньків І. Я. – доктор мистецтвознавства, професор кафедри теорії музики Львівської музичної академії ім. М. В. Лисенка

Чайка В. М. – доктор педагогічних наук, професор Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

Мистецька діяльність у сучасному соціокультурному просторі (25-літній творчий внесок факультету мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка): колективна монографія / за заг. ред. Б. О. Водяного, О. С. Смоляка, З. М. Стельмащука. – Тернопіль: Факультет мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, 2018. – 440 с.

ISBN 978-617-595-089-2

У монографії розглянуто творчий доробок колективу факультету мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, висвітлено питання теорії, практики та перспективи розвитку художньої творчості на сучасному етапі, виявлено загальні підходи до організації мистецької діяльності в контексті історії становлення факультету мистецтв.

Розкрито форми мистецької творчості факультету мистецтв серед яких: концертна діяльність художніх колективів факультетського та університетського рівнів, організація і проведення фестивалів-конкурсів, культурно-просвітницька творчість викладачів та студентів факультету мистецтв у музичному, театральному, образотворчому та дизайнерському напрямках, та мистецька діяльність окремих персоналій.

Видання адресоване викладачам та студентам вищих навчальних мистецьких закладів та усім тим, хто займається мистецькою діяльністю.

ISBN 978-617-595-089-2

© Факультет мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
ВСТУП	9

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ТА СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ МИСТЕЦТВ ТНПУ ім. В. ГНАТЮКА	12
---	----

1.1. Сучасна мистецька діяльність: теорія, практика і перспективи (Кондрацька Л. А.)	12
---	----

1.2. Методологічні підходи до організації мистецької діяльності у контексті становлення та розвитку факультету мистецтв (Водяний Б. О.)	25
---	----

1.3. Культурно-мистецька творчість викладачів та студентів факультету мистецтв, як одна із форм діяльності науково-дослідної лабораторії «Духовного становлення творчої особистості» (Водяна В. О.)	43
---	----

РОЗДІЛ ІІ

ДІЯЛЬНІСТЬ ХУДОЖНІХ КОЛЕКТИВІВ ФАКУЛЬТЕТУ МИСТЕЦТВ	63
---	----

2.1. Вокально-хорові колективи	63
--------------------------------------	----

2.1.1. Хорова капела «Освіта» (Місько Г. С., Смоляк О. С.)	63
---	----

2.1.2. Жіночий хор факультету мистецтв (Іздепська-Новіцька М. І.)	80
--	----

2.1.3. Чоловічий вокальний квартет «Акорд» (Топорівська Я. В.)	95
---	----

2.1.4. Жіноче вокальне тріо «Солов'ї Галичини» (Місько Г. С., Смоляк О. С.).....	107
2.1.5. Тернопільська «ТРИОДА»: пісня – дотик до сердець слухачів (Палій Н. В.)	115
2.2. Вокально-інструментальні колективи.....	128
2.2.1. Ансамбль народної музики «Музики» (Баньковський А. М., Овод Н. М.)	128
2.2.2. Творча діяльність ансамблю бандуристів «Барви» (Євгенєва М. В.).....	137
2.2.3. ВІА «Молодість» та його керівник Микола Шамлі (Смоляк О. С., Смоляк П. О.)	155
2.3. Інструментальні колективи	188
2.3.1. Творча діяльність народно-оркестрових колективів факультету мистецтв (Стельмащук З. М.)	188
2.3.2. Камерний оркестр Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Довгань О. З.)	200
2.4. Танцювальні колективи	212
2.4.1. Танцювальні колективи Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Щур Л. Б.)	212

РОЗДІЛ ІІІ

МИСТЕЦЬКА ТА КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ТА СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ МИСТЕЦТВ	238
---	-----

3.1. Організація та проведення мистецьких фестивалів та конкурсів.....	238
---	-----

3.1.1. Фестивально-конкурсна діяльність	
---	--

бандуристів Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка (Євгенєва М. В.)	238
3.1.2. Студентський фестиваль-конкурс «Окрилені піснею»: історія та сьогодення (Буркацька О. Я.).....	251
3.2. Концертно-просвітницька діяльність музично-виконавських класів викладачів факультету мистецтв	266
3.2.1. Творчі колективи та солісти-виконавці класів баяну і гітари (Баньковський А. М.).....	266
3.2.2. Концертно-просвітницька та конкурсно-фестивальна діяльність випускників фортепіанних класів (Гринчук І. П., Проців Л. Й.)	274
3.2.3. Концертно-просвітницька діяльність випускників класу струнно-смичкових інструментів (Михайлюк О. О.).....	303
3.2.4. Концертна та просвітницька діяльність студентів-бандуристів ТНПУ ім. В. Гнатюка (Губ'як Д. В., Гринчук І.П.)	303
3.2.5. Творча діяльність диригентського класу Євгена Гунька (Канюка А. Г., Проців Л. Й.)	315
3.2.6. Культурно-просвітницька і педагогічна діяльність Володимира Семчишина (Ороновська Л. Д.).....	322
3.2.7. Ігор Пронь – сподвижник культурно-мистецького життя Тернопільщини (Пронь Н. І., Гринчук І. П.)	330
3.3. Мистецька діяльність викладачів та студентів кафедри образотворчого мистецтва,	

дизайну та методики їх навчання	346
3.3.1. Культурно-просвітницька діяльність кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання ТНПУ ім. В. Гнатюка (Цідило І. І.).....	346
3.3.2. Вектори творчості Романа Вільгушинського (Маркович М. Й., Федак П. М.)	357
3.3.3. Євген Удін – графіка на рівні душі (Тобілевич Г. М.)	365
3.3.4. Володимир Мельник – педагог, живописець, скульптор (Кузів М. П., Пацалюк І. І.).....	374
3.3.5. Михайло Кузів. Синтез мистецької та педагогічної діяльності, співзвучний сьогоденню (Рублевська Н. В., Вольська С. О.)	400
3.3.6. Михайло Нетриб'як у сакральному просторі Тернопілля (Дячок О. М., Дацюк Н. В.).....	410
3.4. Творча діяльність викладачів та студентів кафедри театрального мистецтва.....	408
3.4.1. Культурно-просвітницька діяльність викладачів та студентів кафедри театрального мистецтва (Смоляк П. О., Ванюга Л. С., Хім'як В. А.)	408
ВИСНОВКИ	423
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	429

3.2. Мистецька діяльність викладачів та студентів кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання

3.2.1. Культурно-просвітницька діяльність кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання ТНПУ ім. В. Гнатюка

Яскравою сторінкою в культурно-просвітницькій діяльності педагогічного університету є художня творчість й навчально-виховна робота викладачів та студентів цієї кафедри факультету мистецтв.

Свою діяльність кафедра розпочала у 1982 році як кафедра музики і образотворчого мистецтва на факультеті підготовки вчителів початкових класів. Тут вперше в Україні почали готувати фахівців зі подвійної спеціальності «Початкове навчання і образотворче мистецтво». Першим завідувачем кафедри був Борис Івасів (1982, 1984–1991). У різні роки її очолювали Аліса Шинкаренко, Богдан Водяний, Олександр Ботюк, Людмила Маліновська, та Михайло Цибулько. На кафедрі у різний час здійснювали навчально-виховну діяльність викладачі О. Арутюнян Л. Боярко, Я. Голець, І. Дуда, Г. Заяць, І. Козлик, Н. Крамаренко, О. Курдибаха, В. Мельник, Є. Удін, Т. Удіна, Ю. Чумак, Р. Шинкарук, П. Шпорчук, О. Ясній та інші.

За 36 років існування кафедри змінювалась її назва – «кафедра образотворчого мистецтва і методики його викладання», «кафедра естетичних дисциплін та методики їх викладання», «кафедра образотворчого мистецтва і художньої праці». Сьогодні це кафедра образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання у складі факультету мистецтв ТНПУ ім. В. Гнатюка. Викладачі кафедри доклали багато зусиль для втілення у життя ідеї з

підготовки художників образотворчого мистецтва, дизайнерів. У 2005 році відбувся перший набір студентів на спеціальність «Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво», а у 2008 році – на спеціальність «Дизайн».

Викладацький склад станом на сьогодні – це 15 висококваліфікованих фахівців. Завідувач кафедри: кандидат архітектури, доцент Оксана Дячок. Навчання здійснюють: кандидат мистецтвознавства, доцент Марія Маркович; кандидат мистецтвознавства, доцент Ірина Пацалюк; кандидат мистецтвознавства, доцент Ірина Тютюнник; кандидат мистецтвознавства, доцент Галина Тобілевич; заслужений художник України, доцент Роман Вільгушинський; заслужений діяч мистецтв України Михайло Кузів; заслужений архітектор України Михайло Нетриб'як; кандидат мистецтвознавства Світлана Вольська; кандидат педагогічних наук Зоя Мацишина; кандидат педагогічних наук Ірина Цідило; магістр з дизайну, майстер народних промислів Ірина Вербіцька; викладач, дизайнер-практик Наталія Дацюк; магістр образотворчого мистецтва Наталія Рублевська; магістр з дизайну, дизайнер-практик Павло Федак.

Культурно-просвітницька діяльність кафедри багатогранна, її зміст визначає коло творчих та професійних інтересів її викладацького складу. Колектив кафедри ефективно співпрацює для досягнення конкретних цілей: образотворче, декоративне мистецтво та дизайн як культура визначають всі форми мистецького та культурного вираження в історичному процесі та мистецьких послуг, які виробляють, показують і поширюють викладачі кафедри. У цих рамках, кафедра як культурна організація, орієнтується на виробництво творів мистецтва, дизайну, їх презентацію, розповсюдження та освіти в культурі, опираючись на свободу вираження, врахування мистецьких та історичних цінностей у національному та регіональному плануванні культурно-

просвітницької діяльності. Мистецька стратегія кафедри утримує рівновагу між традицією та інновацією, також підтримує творчу атмосферу, в якій викладачі можуть творити нові ідеї, прагнути до мистецьких та педагогічних експериментів.

Для викладачів та студентів кафедри стало доброю традицією з 2010 року напередодні Великодня, у рамках громадської ініціативи «Розмалуймо світ кольором надій», проводити майстер-класи з писанкарства (2010, 2014, 2016, 2017 рр.) та робити великодні інсталяції («Великодня писанка», 2016; «Писанка із писанок», 2017). 2015 року студенти спеціальності «Дизайн» вітали усіх з прийдешньою весною інсталяцією «Лелеки». У річницю початку Революції Гідності (2014 р.) викладачі кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання біля факультету мистецтв створили інсталяцію «Живи гідно». Автор ідей інсталяцій – М. Маркович.

З 2017 року з культурно-просвітницькою метою у ландшафтному просторі території факультету мистецтв експонуються мистецькі арт-об'єкти, які є окрасою території та фото-зоною для відвідувачів закладу. Кожен об'єкт втілює певну дизайнерську ідею. Кураторами арт-об'єктів є доценти кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх викладання М. Маркович. та Р. Вільгушинський.

У 2014 році під керівництвом М. Маркович. проводились майстер-класи з писанкарства на Театральному майдані, вулиці Гетьмана Сагайдачного (біля пам'ятника Іванові Франку) та в арт-клубі «Коза», де мали можливість розписати писанку всі бажаючі тернополяни. Також біля Катедрального Собору Непорочного Зачаття Діви Марії було оформлено «Писанкове дерево», що налічувало 240 писанок; біля арт-клубу «Коза» – «Писанкова гілка», що налічувала 50 писанок. Великими писанками (висотою 1,2-1,5 м) були прикрашені території Храму Святої Софії Премудрої Божої

(вул. М. Кривоноса), Церкви Святого Миколая (вул. Карпенка), Катедрального Собору Непорочного Зачаття Діви Марії (вул. Гетьмана Сагайдачного), арт-клубу «Коза» (вул. Шевченка) та Обласної бібліотеки для дітей (вул. Івана Франка).

У 2016, 2017 роках у квітні в Українському домі «Перемога» школярі тернопільських шкіл та жителі міста мали змогу здобути навички писанкарства та дізнатися про традиції української писанки. Майстер-класи проводили викладачі кафедри: С. Вольська, І. Вербіцька, Н. Дацюк, М. Маркович, З. Мацишина, І. Тютюнник.

В період новорічних свят на факультеті проводяться творчі конкурси. Майбутні дизайнери та художники створюють креативні новорічно-різдвяні ялинки та композиції з цікавою ідеєю та неординарним виконанням, які є гарною альтернативою зрубаним ялинкам чи дорогим прикрасам. Студенти використовують недорогі, підручні матеріали, які в такій інтерпретації стають дизайнерськими творами. Куратор проекту – Н. Дацюк.

У Скалатській ЗОШ І-ІІІ ст. в лютому 2018 року відбувся методичний семінар з образотворчого і музичного мистецтва, а також майстер-клас з декоративно-прикладного мистецтва, який провели викладачі кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх викладання З. Мацишина і Н. Рублевська. Під керівництвом викладачів кафедри вчителі виготовили міні-гобелени у техніці ткання та кусудами у техніці орігамі. Під час заходу була презентована виставка творчих робіт студентів кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання.

У жовтні 2015 року на центральній площі міста проведено святковий перфоменс «День художника»: спільний проект навчальних закладів Тернополя, які готують фахівців у галузі мистецтва. Захід переслідував мету популяризацію художньої освіти. Програму акції склали:

художні інсталяції, які слугували фото-зоною пересічних громадян Тернополя; «живий» пленер студентів і викладачів; художні конкурси, в яких брали участь школярі навчальних закладів міста та звичайні тернополяни. Традиція відзначення цього свята студентами та викладачами закладу існує ще з 2010 року.

З початком кожного навчального року активно здійснюється профорієнтаційна робота кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання. Викладачі та студенти-магістри кафедри проводять виставки художніх та дизайнерських робіт в загальноосвітніх школах Тернополя. Метою цих заходів є популяризація образотворчого мистецтва та дизайну серед учнів та профорієнтація серед старшокласників. Перегляд й обговорення художніх робіт учнями та вчителями викликає цікавість і є мотивацією до здобуття мистецької освіти. Рейди з пересувною виставкою мистецьких робіт у школах Тернополя впливають на вибір школярами майбутньої професії. В основному на виставці представлені випускні роботи з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

Викладачі І. Вербіцька, О. Дячок, М. Маркович, І. Цідило. паралельно працюють над розробкою адресної реклами діяльності кафедри: флаєри, буклети, каталоги студентських робіт, рекламні плакати, що є постійним активно діючим супроводом профорієнтаційної діяльності.

У грудні 2017 року викладачі Р. Вільгушинський та М. Маркович, разом із студентами-магістрами кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання, згідно з підписаною угодою про співпрацю із Струсівською школою-інтернатом, провели майстер клас із учнями вищеназваної школи. Новорічні майстер-класи викладачів і студентів у Струсівській школі-інтернаті є далекоглядними планами кафедри на цей навчальний заклад, як базову

опорну мистецьку школу, яка у перспективі стане постійно діючою базою навчальної практики для студентів та осередком потенційних абітурієнтів. На майстер-класі були присутні близько 40 учнів школи, які разом із викладачами та студентами проектували новорічні дизайн-об'єкти: листівки, новорічні іграшки та святкову атрибутику. 2016 року на факультеті проходила екскурсія профорієнтаційного характеру для учнів загальноосвітньої школи № 4 під керівництвом завідувача кафедри О. Дячок. У 2014 році працівники кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання і кафедри музикознавства відвідали низку загальноосвітніх шкіл Підволочиського району (села Іванівці, Кам'янка, Качанівка, Колодіївка, Старий Скалат, м. Скалат) та Підволочиську гімназію імені Івана Франка. У ході роботи учнів було проінформовано про факультет мистецтв, напрями підготовки студентів та особливості вступу на факультет мистецтв. Викладачі розповіли учням про переваги довузівської підготовки.

Ще одним напрямом культурно-просвітницької діяльності є відкриті захисти дипломних робіт та експонування макетних частин курсового проектування.

У червні 2016 року вперше в Українському домі «Перемога» відбувся захист випускних кваліфікаційних проектів студентів напряму підготовки «Дизайн» із спеціалізацій «Ландшафтний дизайн» та «Дизайн середовища». Головою Державної екзаменаційної комісії був відомий архітектор А. Водоп'ян – директор Тернопільського колективного творчо-виробничого підприємства «Тернопільархпроект». 2017 року в палаці Україна проходили відкриті захисти дипломних проектів із спеціальностей «Образотворче мистецтво», «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво».

2016 року кафедра образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання вперше провела відкритий захист

курсів з декоративно-прикладного мистецтва. Студенти третього та четвертого курсів на факультеті мистецтв представили роботи з різних видів декоративно-прикладного мистецтва: ляльки-мотанки та інтер'єрні ляльки, прикраси з бісеру та шерсті, вишиті стрічками картини, годинники з петриківським розписом, новорічні ялинки, віночки та ін.

2018 року започатковано експонування макетної частини курсового проектування на соціальну тематику студентів спеціалізації графічний дизайн. Під керівництвом І. Цідило було представлено рекламні плакати екологічної тематики, плакати з реклами способу життя, правосуддя та законності, тенденцій розвитку суспільства. В березні до Шенченківських днів в холі факультету експонувались авторські плакати, виконані студентами-дизайнерами в процесі навчального курсу з дизайн-проектування під керівництвом І. Вербіцької.

Виставкова діяльність є однією з традиційних форм просвітницької діяльності кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання.

2018 року у межах проекту «Мистецтво для всіх» та наукової теми кафедри започатковано співпрацю із Палацом культури «Березіль». Хол «Березолю» став постійно діючою виставковою залю. Тепер тернополяни та гості міста перед концертами, виставами, виступами мають можливість переглянути виставку мистецьких робіт студентів, виконаних під керівництвом викладачів кафедри. У цій, масштабній за кількістю та форматом виставлених робіт, виставці представлені художні твори студентів, зокрема, живописні, графічні, скульптурні та твори декоративно-прикладного мистецтва, а також дизайн-проекти інтер'єрів громадських споруд. Тематика виконаних студентами робіт різноманітна – портрет, натюрморт, пейзаж, сюжетно-тематичні композиції. Виставка постійно оновлюється.

Організатори виставки – викладачі кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання М. Маркович, Н. Дацюк, Р. Вільгушинський.

Жвавий інтерес в 2017 році викликало відкриття виставки «Традиційне народне мистецтво Тернопільщини» у Художньому музеї, де відвідувачам були репрезентовані вироби народних умільців нашого краю. Варто відзначити, що викладач кафедри, член Національної спілки майстрів народного мистецтва Ірина Вербіцька надала на розгляд глядачів виставки авторські ляльки у традиційному гуцульському святковому вбранні. Ці роботи майстрині відзначені високим професіоналізмом, ретельно виготовленим декором та витонченим колоритом.

У травні 2016 року за підтримкою Управління культури, Тернопільської міської ради та Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка відбувся пленер молодих художників «Вернісаж тернового поля 2016», місцем проведення якого стала набережна тернопільського ставу та мікрорайон Новий Світ міста Тернополя. Натхнений учасник та керівник проекту – заслужений діяч мистецтв України Михайло Кузів.

У листопаді 2014 діяла виставка кращих творчих робіт студентів кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання в «Українському домі» міста Тернополя. З 2013 року постійно діє виставка кращих художніх робіт викладачів і студентів у центральному корпусі педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Спільні поїздки й екскурсії викладачів та студентів кафедри збагачують позааудиторну навчально-виховну діяльність яскравими враженнями та позитивними емоціями.

2018 року між викладачами кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання ТНПУ

ім. В. Гнатюка та викладачами кафедри дизайну Луцького НТУ відбувся взаємообмін досвідом. Викладачі кафедри відвідали у Луцькому національному технічному університеті кафедру дизайну. У рамках співпраці та обміну досвідом колегами розглядалися питання науково-дослідної роботи, навчального планування, курсового та дипломного проектування та особливостей вступної кампанії. Лучани охоче поділилися своїми напрацюваннями з кваліфікацій дизайну середовища, графічного дизайну та дизайну промислових виробів. Огляд пам'ятки архітектури та візитівки міста – замку Любарта, підсилили позитивні враження від поїздки викладачів.

2017 року викладачі та студенти відвідували місто Івано-Франківськ з метою регіонального моніторингу новорічних дизайн-проектів.

Неодноразово кафедрою здійснювались поїздки у релігійно-паломницький комплекс Зарваницю (2014 р., 2017 р.). Дотичним до освітньо-професійних інтересів студентства екскурсії є завдяки тому, що викладач кафедри заслужений архітектор України Михайло Нетриб'як – автор Маріїнського комплексу.

2015 року студенти та викладачі кафедри брали участь у науковій конференції в Івано-Франківську, яка завершилась пленером карпатських краєвидів, а логічним завершенням стала виставка художніх робіт на факультеті мистецтв.

У 2014 році відбулася екскурсія в національний музей-заповідник «Софіївка» м. Умань, яка мала метою вивчення рукотворних природних ландшафтів парку під керівництвом Г. Тобілевич. Також викладачі та студенти кафедри здійснили поїздку до Києва метою якої були огляд архітектурних об'єктів міста, відвідування діючих виставок з образотворчого мистецтва та дизайну (організатори: М. Маркович, П. Федак). В цьому ж році студенти та

викладачі відвідали художні виставки Львова. 2013 року викладацький склад кафедри брав участь в етноконгресі Полтава-2013.

Призерство студентів під керівництвом викладачів кафедри у міжнародних та всеукраїнських конкурсах, форумах та олімпіадах засвідчує конкурентну спроможність навчального закладу на освітньому ринку та посідає важливе місце в його культурно-просвітницькій діяльності.

У Харкові студенти-дизайнери здобули перемогу на Міжнародному форумі «Дизайн-Освіта 2017», учасниками якого були митці, дизайнери, викладачі та студенти з Харкова, Києва, Львова, Одеси, Тернополя, Черкас, Херсона, Кременчука та інших міст України, а також гості з Туреччини, Польщі та Англії. У рамках форуму відбувся конкурс з дизайну. Протягом двох днів студенти-учасники працювали над дизайн-проектом на тему: «Сковородинівка – територія дизайну». Команду ТНПУ ім. В. Гнатюка представляли доцент кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх викладання М. Маркович, та студенти спеціальності «Дизайн» Антоніна Ярмолик, Леся Кінаш та Максим Твердий. Після двохденного проектного марафону наші студенти вибороли 1-ше та 3-тє місця.

2017 року студент спеціальності «Образотворче мистецтво» Петро Рева брав участь у науково-практичній конференції Харківської державної академії мистецтв та здобув диплом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Мистецтвознавство», науковий керівник – І. Цідило.

2016 року у Херсонському національному технічному університеті на базі кафедри дизайну відбувся Всеукраїнський дизайн-форум «ПроDESIGN». У форумі взяли участь студенти факультету мистецтв. Студентка Марія Дудка отримала диплом III ступеня у Всеукраїнському конкурсі логотипу «Майстер ЛОГО» під

керівництвом М. Маркович. У II турі Всеукраїнської олімпіади з дизайну взяли участь студентки Христина Вівчар і Наталія Динька, які показали достойний рівень виконання проекту «Скіфський звіриний стиль як інспірація в дизайні».

Отже, різноманітні форми культурно-просвітницької діяльності кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання, а саме: майстер-класи та інсталяції, профорієнтаційна робота, науково-методичні семінари, відкриті захисти дипломних робіт, виставкова та пленерна діяльність, творчі конкурси, святкові перфоменси, екскурсії та поїздки, участь студентів та викладачів у всеукраїнських та міжнародних конкурсах, форумах, конференціях, конгресах, засвідчують залученість кафедри у різні сфери діяльності суспільства та активну взаємодію цієї організації на культурно-суспільному рівні.

Список використаних джерел

1. Балинський С. Не вічний я...: / худ. оформл. М. Кузів. Тернопіль Київ, 1998. 24 с.
2. Виставка в складі мистецького проекту «The Romance of Russia» // Каталог. Лондон, 2002 р. С. 6.
3. Водоп'ян А. Нетриб'як Михайло Миколайович // Тернопільський Енциклопедичний Словник. Тернопіль: ВАТ ТВПК Збруч, 2005. Том 2. К.–О. С. 624-625.
4. Вольська С. Живописна експресія творів Михайла Кузіва // Літературний Тернопіль: Літературно-мистецький і громадсько-політичний часопис. 2015. № 3 (64). С. 84-86.
5. Вольська С. О. Кераміка Західного Поділля кінця ХІХ – ХХ століття (історія, типологія, художню собливість): дис.... канд. мистецтвознавства: 17.00.06 / Вольська Світлана Олексіївна. Львів, 2013. 159 с.
6. Вольська С. О. Художня кераміка Західного Поділля. Мистецтвознавство України: зб. наук. пр. / редкол.: А. Бокотей (голова) [та ін.]. Львів: Афіша, 2011. Спецвип. С. 154-164.
7. Гнідець Р. Б. Традиція і сучасність у церковній архітектурі Львова // Записки наукового товариства ім. Шевченка, праці Комісії архітектури та містобудування. Львів: НТШ, 2008. Т. ССLV. С. 299-312.
8. Голод Н., Дуда І., Удіна Т. Кузів Михайло Петрович // Тернопільський енциклопедичний словник: у 4 т. / редкол.: Г. Яворський та ін. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний комбінат «Збруч», 2004. Т. 2: К.–О. С. 267.
9. Голубець О. М. Мистецтво ХХ століття: український шлях. Львів: Колір ПРО, 2012. 200 с.
10. Гусар Ю. Ілюстратор понад 120 книг в Україні і Росії: [11 квітня – 75 років від дня народження Євгена

Тимофійовича Удіна] // Буковинське віче. 2012. 6 квітня (№ 14). С. 4.

11. Долинна Ю. Роман Вільгушинський // Каталог Скульптура. Визнано кращими: [за самовіддану працю, вагомі досягнення у проф. діяльн. Указом Президента України почесне звання «Заслужений художник України» присвоєно терноп. скульпторові В. Мельнику]. Ровесник. 2000. 13 квіт. С. 2.
12. Дячок В. Ю. Творчий внесок Михайла Нетриб'яка в архітектурний простір Тернопільщини // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство / [за ред. О. С. Смоляка] Тернопіль ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. №1. С. 177-179.
13. Зарваниця центр духовного тяжіння // Як народжуються святині / Андрушків Б., Новосядлий Б., Кирич Н., Погайдак О. Тернопіль: Терно-граф, 2007. С. 43-51.
14. Заслужений художник України Євген Удін. Тернопіль, 2007. 95 с.
15. Іванців О. Хвала рукам, що пахнуть... каменем. Слово краю. Вересень 16. 2011.
16. Квич Л. М. З Історії Марійського духовного центру Зарваниця // Наукові записки Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Серія «Історичне релігієзнавство». 2011. Випуск 5. С. 111-121.
17. Квич П. Д. Паломницька святиня Матері Божої в Зарваниці (Україна). Богословський погляд. Тернопіль: Збруч, 2009. 384 с.
18. Криворучко Ю. І. Регіональні особливості розташування церков в Україні // Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: архітектура. 2002. № 439. С. 55-62.
19. Липнева виставка «Duffield Art Galleries» // Derbyshire life and Countryside / Журнал. Duffield, 1996. (Липень). С. 50.

20. Логінова Олена. Мандрівка світами художника Євгена Удіна // Буковинське віче. 2014. 5 черв. (№23). С. 4.
21. Людина і світ: щомісячний науково-популярний релігієзнавчий журнал. 2001. № 10 (493). Обкладинка.
22. Маркович Марія. Між реальністю й абстракцією // Літературний Тернопіль: Літературно-мистецький і громадсько-політичний часопис. 2015. № 3 (64). С. 87-89.
23. Медведик П., Щербак Л. Крушельницька Соломія. Тернопільський енциклопедичний словник: у 4 т., т. 2. С. 253.
24. Мельник В. Скульптура [Образотворчий матеріал]: [каталог] [післямова] П. Сороки; голов. ред. Б. Будний. Тернопіль: Богдан, 2008. 61 с.
25. Мельничук Б. Вільгушинський Роман Казимирович // Тернопільський енциклопедичний словник: у 4 т. / редкол.: Г. Яворський та ін. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний комбінат «Збруч», 2004. Т. 1: А–Й. С. 280.
26. Мельничук В. Дарунок у Бучачу в честь 745-річчя // Нова доба. 2005. № 41 (8142) (14 жовт.) С. 2.
27. Микола Люшняк підтримав живописний пленер у Зарваниці... [Електронний ресурс] // Virtus: Scientific Journal / Editor-in-Chief M. A. Zhurba April №23, Part 1, 2018. / Режим доступу: <http://zz.te.ua/mykola-lyushnyak-pidtrymav-zhyvopysnyj-plener-u-zarvanytsi-foto/> (зарв)
28. Мистецтво України. 1991 – 2003 / Альбом / Упоряд. Т. Придатко, З. Чегусова. К.: Мистецтво, 2003. 312 с.
29. Мистці Тернопільщини. Ч. 1. Образотворче мистецтво: бібліогр. покажч. / департамент культури, релігій та національностей Терноп. облдержадмін., Терноп. обл. універс. наук. б-ка; уклад. В. Миськів; вступ. ст. І. Дуда; кер. проекту та наук. ред. В. Вітенко; ред. Г. Жовтко. Тернопіль: Підручники і посібники, 2015. 496 с. С. 350-351 (Мистецька Тернопільщина).
30. Михайло Кузів. Малярство. Тернопіль Львів, 2011. 28 с.

31. Моє Тернопілля: фотоальбом. Тернопіль, 2009. С. 87, 142, 143.
32. «Музей Юліуша Словацького «Година роздумів...». Тернопіль: ТЕРНО-ГРАФ, 2008. 72 с.
33. «Музей Юліуша Словацького «Година роздумів...»: інформатор-путівник. Тернопіль: ТЕРНО-ГРАФ, 2008. 32 с.
34. Наші імена в енциклопедії // Замок. 2011. № 5-8. С. 9.
35. Подуфалий В. Рідна сторона. Пісні на слова Володимира Вихруща / худ. оформл. М. Кузів. Тернопіль, 1994. 48 с.
36. Подуфалий В. Срібне джерело: пісні / худ. оформл. М. Кузів. Тернопіль, 1997. 70 с.
37. Сарматський О. У Тернополі – «Портал» у ХХІ століття. [Електронний ресурс] // Тернопільські експрес-новини. 2018. 20 вересня / Режим доступу: http://teren.in.ua/2015/12/05/u_ternopoli_portal_u_xxi_stolittya_foto/#.VnBqvB89UEY.google_plusone_share.
38. Сорока П. На рівні душі. До 70-річчя від дня народження і 50-річчя творчої діяльності Євгена Удіна / Кремене П. Сорока // Образ М. 2007. № 3. С. 130.
39. Стасишин Р. Скарби Роду художник Михайло Кузів. [Електронний ресурс] / Філія ПАТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» Тернопільська регіональна дирекція: передача «Скарби роду» / Режим доступу: http://todtrk.te.ua/peredachi_ttb/skarbu_rody/2567-hudozhnik-mihaylo-kuzv.html.
40. Сильові пошуки в сакральній архітектурі сучасної України / С. Лінда, У. Іваночко [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/2009>.
41. «Там, де Іква сріблиться імлою...»: літературно-мистецький альманах / [упоряд. Т. Сеніна]. Тернопіль: Джура, 2007. 272 с.
42. Трач О. У «Перемозі» діє виставка одного з кращих художників України [Електронний ресурс] / Новинний

портал «За Збручем». 2017. 29 серпня / Режим доступу: <http://zz.te.ua/u-peremozi-dije-vystavka-odnoho-z-kraschyh-hudozhnykiv-ukrajiny-foto/>.

43. Удіна Т. О. Вільгушинський Роман Казимирович // Енциклопедія сучасної України: у 30 т. / ред. кол. І. М. Дзюба [та ін.]; НАН України, НТШ, Координаційне бюро енциклопедії сучасної України НАН України. Київ, 2005. Т. 4. В–Вог. С. 543.
44. Художники України. Живопис. Графіка. Скульптура. Декоративно-прикладне мистецтво / Творчо-біографічний довідник. Випуск 2. Київ, 2001. С. 118.
45. Черкес Б. Традиція та ідентичність в новій українській церковній архітектурі // Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: архітектура. 2003. № 486. С. 71-91.
46. Чорпіта Я. Пам'ятник Гнатюку біля ТНПУ – одна з кращих робіт Володимира Мельника. Свобода. 2008. 26 січ. С. 8: фотогр. (Майстер портретів у камені).

МИСТЕЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ
У СУЧАСНОМУ
СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ

*(25-літній творчий внесок факультету мистецтв
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка)*

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

За загальною редакцією
Водяного Б. О., Смоляка О. С., Стельмащука З. М.

Літературний редактор

Обкладинка

Верстання *Наталі Богоніс*

Здано до складання 14.05.2018 р. Підписано до друку 16.05.2018 р.
Формат 60x84 1/16. Папір друкарський.
Умовних друкованих аркушів 17,46.

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
46027, м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса, 2